

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 161/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koronarokotteiden sekä Paxlovid-lääkkeen jakelusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Terhi Koulumiehen /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 161/2023 vp:

Aikooko hallitus mahdollistaa päivitetyn koronarokotteen antamisen kaikille halukkaille,

aikooko hallitus sallia koronarokotteen hankkimisen yksityiseltä omalla kustannuksella kuten muidenkin rokotteiden kohdalla,

paljonko koronarokotteita on tuhottu Suomessa käyttämättöminä tai lahjoitettu pois,

onko hallituksella tarkempaa tietoa hyvinvointialueiden käytännöistä Paxlovid-kuurin mahdollistamisen suhteen,

aikooko hallitus edesauttaa Paxlovid-lääkkeen käytön laajentamista ja myös tiedottaa kansalaisia sen hyödyistä,

onko Suomessa hävitetty vanhentuneita Paxlovid-annoksia tai onko sellainen uhka olemassa, että niitä joudutaan hävittämään käyttämättöminä ja

aikooko hallitus edesauttaa koronan PCR-testausta, mikä mahdollistaisi Paxlovid-lääkkeen käytön lisääntymisen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) mukaan koronarokotuksia voidaan tarjota kuusi kuukautta täyttäneille ja sitä vanhemmille. Rokotuksista hyötyvät erityisesti iäkkäät, mutta myös sairauden vuoksi riskiryhmiin kuuluvat. Suomi on hankkinut muiden EU-maiden kanssa yhteishankinnalla XBB.1.5-varianttirokotteita noin 1,5 miljoonaa annosta. THL jakaa rokotteet hyvinvointialueille väestömäärään perustuen. Hyvinvointialueet vastaavat rokotusten järjestämisestä. Hyvinvointialueen järjestämä rokotus on rokotettavalle maksuton.

Tartuntatautilain (1227/2016) 7 §:n mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) toimii tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena. THL suosittelee, että koronarokotteen syystalven 2023 tehosteannos annetaan 65 vuotta täyttäneille, 18 vuotta täyttäneille lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville sekä 12 vuotta täyttäneille voimakkaasti immuunipuutteisille. THL katsoo, että alle 65-vuotiailla, joilla ei ole vakavalle koronataudille altistavia sairauksia, aiemmin suositellut kolme rokoteannosta sairastetut koronataudit mukaan lukien antavat yhä hyvän suojan vakavaa koronatautia vastaan. Hyvinvointialueet voivat tarjota tehosterokotuksia myös muille kuin THL:n suosittelemille riskiryhmille, mikäli katsovat sen lääketieteellisesti perustelluksi ja rokotteita on saatavilla.

Lääkeyritys – eli rokotevalmisteen myyntiluvan haltija – tekee päätöksen rokotteen tuomisesta apteekkimyyntiin. Toistaiseksi yksikään yritys ei ole tuonut koronarokotteita apteekkimyyntiin Suomessa. Valtioneuvosto teki 20.12.2022 päätöksen luovuttaa valtion hankkimia koronarokotteita yksityisille terveydenhuollon toimijoille vuoden 2023 loppuun asti. Rokotteita on tähän mennessä luovutettu noin 40 000 annosta ja niillä on rokotettu noin 15 000 henkilöä. Sellaisten koronarokotteiden, joita on julkisen sektorin tarpeeseen nähden liikaa, lahjoittaminen on hallituksen jo tekemien päätösten puitteissa edelleen mahdollista. Yksityisten terveydenhuollon toimijoiden on mahdollista periä maksu antamastaan rokotuksesta, mutta ei lahjoituksena saadusta rokotteesta.

Suomeen hankituista 22,8 miljoonasta koronarokoteannoksesta oli lokakuun 2023 loppuun mennessä käytetty noin 13,9 miljoonaa annosta. Suomi on valtioneuvoston päätöksillä lahjoittanut rokotteita Euroopan ulkopuolisille maille rokotteiden yhdenvertaisen globaalin saatavuuden edistämiseksi ja taudilta suojautumiseksi. Rokotehävikkiä pyritään vähentämään jakelemalla rokotteita rokotuspaikoille vain tarpeen vaatima määrä, huolehtimalla rokotteiden oikeasta säilytyksestä sekä käyttämällä ensin valmisteet, joilla on lyhyempi voimassaoloaika. Lisäksi rokotusten keskittäminen vähentää rokotehävikkiä, sillä pienemmissä rokotuspisteissä erityisesti moniannospulloista saatavista annoksista osa jää usein käyttämättä. Kaikkiaan Suomi on lahjoittanut yhteensä noin 5,0 miljoonaa rokoteannosta ja Suomessa on hävikkiin mennyt noin 3,9 miljoonaa rokoteannosta.

Nirmatrelviiria ja ritonaviiria sisältävää lääkevalmistetta (kauppanimi Paxlovid) voidaan hyväksytyn käyttöaiheen mukaan käyttää koronan hoitoon aikuisille, jotka eivät tarvitse lisähappea ja joilla on suurentunut riski vaikea-asteiseen tautiin. Lääkitys tulee aloittaa viiden vuorokauden sisällä oireiden alkamisesta. Valtio rahoitti Paxlovid-lääkevalmisteen keskitettyä hankintaa vuonna 2022, koska valmiste ei ollut saatavilla normaalien hankintakanavien kautta. Keskitetysti hankitut lääkkeet jaettiin hyvinvointialueille käytettäväksi. Paxlovid on tulossa lääketukkujen kautta normaalisti saataville ja jatkossa hyvinvointialueet vastaavat lääkkeen hankinnasta. Sosi- ja terveysministeriö pitää epätodennäköisenä, että hävitykseen päätyisi merkittäviä määriä vuonna 2022 hankittua lääkevalmistetta.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaan hyvinvointialueet vastaavat tartuntatautien diagnostiikan järjestämisestä alueellaan osana muuta tartuntatautien torjuntatyötä, ja ohjeistavat alueensa väestöä testiin hakeutumisesta. THL suosittelee koronatestiä riskiryhmille, raskaana oleville, sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä potilaille, joilla on vakavia oireita.

Lisäksi yksityiset terveydenhuollon toimijat tarjoavat covid-19-testausta.

Helsingissä 13.11.2023

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen